

Complexnummer: 521466

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Arcen

Aantal complexonderdelen

9

Monumentnummers van complexonderdelen

521467, 521468, 521469, 521470, 521472, 521474, 521475, 521476, 530018

Woonplaats

Arcen

Gemeente

Venlo

Provincie

Limburg

Locatie van het hoofdobject

Lingsforterweg 26, 5944 BE te Arcen

Complexomschrijving

Omschrijving van het complex

In structuur en deels in detail gaaf bewaarde HISTORISCHE BUITENPLAATS ARCEN met HOOFDGEBOUW (1), HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG (2), TOEGANGSBRUG (3A) EN KADEMUREN BUITENGRACHT (3B), POORTGEBOUW (4), KOETSHUIS (5), TOEGANGSBRUG (6A) EN KADEMUREN BINNENGRACHT (6B), BOOGBRUG (7), TIENDSCHUUR (8), TUINPAVILJOEN (9).

Ten oosten van het dorp Arcen aan de Maas in het oude land van Gelre (het Overkwartier) ligt de historische buitenplaats Arcen; in 1713 behorend bij Pruisen en in 1815 door een grenscorrectie bij Nederland gevoegd. Het goed was vanaf 1503 in bezit van de Heren van Arcen uit het geslacht van Gelder, dezen herbouwden het huis na twee verwoestingen in 1511 en 1646; in 1651 werd onder het beheer van Marcelis van Gelder begonnen met het poortgebouw. Het huidige, in sobere architectuur opgetrokken huis is tussen circa 1661 en circa 1730 opgetrokken tot een U-vormig bouwblok door bouwheer Johan Godfried en vervolgens zijn zoon Adolphus R.A. van Gelder ter plaatse van een zestiende-eeuws kasteel dat in 1646 werd verwoest; de linkervleugel (noord) is aan het begin van de negentiende eeuw door brand verwoest. De bebouwing (hoofd- en bijgebouwen) is geconcentreerd op het eerste van de in totaal drie omgrachte, vierkante eilanden; op het tweede en derde eiland was oorspronkelijk de moestuin/boomgaard gesitueerd (zie de Tranchot kaart van 1803-1820 en een oude luchtfoto 1920); vermoedelijk is deze structuur tegelijkertijd met de bouwactiviteiten in de zeventiende en achttiende eeuw tot stand gekomen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De laatste particuliere bewoner was de Duitse prof. Friedrich August Deusser (van 1917 tot aan de tweede wereldoorlog); na de bezetting door de Duitsers werd het goed in 1972 ondergebracht in een stichting en vervolgens in 1976 verkocht aan het Limburgs Landschap. Thans geëxploiteerd als kasteeltuin met eigentijdse inrichtingselementen.

Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding van de onderdelen aangegeven. De omgrenzing volgt de lanen langs de rechthoekige buitengracht.

Waardering van het complex

De HISTORISCHE BUITENPLAATS ARCEN is van algemeen cultuur-, architectuur- en tuinhistorisch belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege het hoofdgebouw dat een voorbeeld is van 17de- en 18de-eeuwse baksteenarchitectuur;
- vanwege de nagenoeg oorspronkelijke plattegrond van het hoofdgebouw en de aanwezige interieuronderdelen;
- vanwege de bij de buitenplaats behorende gaaf bewaarde formele structuur van grachten en lanen, waarbij de drie opeenvolgende vierkante eilanden een uniek element vormen;
- vanwege de visuele samenhang tussen de complexonderdelen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521467

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2006
Kadaster deel/nr	82824/21

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Arcen	Venlo	Limburg

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Arcen	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Arcen en Velden	A			6241

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 1: HOOFDGEBOUW (Arcen).

In gracht gelegen bakstenen herenhuis in sobere baksteenarchitectuur gesitueerd op een oudere bouwplaats. Na archeologisch onderzoek zijn er sporen gevonden van twee voorgangers: een 15de-eeuws huis en een 16de-eeuws huis; dit laatste is in 1646 geheel verwoest. Tussen circa 1661 en circa 1730 is het huidige huis opgetrokken oorspronkelijk op een symmetrisch U-vormig grondplan, maar bij een brand in 1806 is de linkervleugel verloren gegaan (deels herbouwd circa 1875) waardoor de haakvormige plattegrond is ontstaan.

Het huis is opgebouwd uit een souterrain en twee bouwlagen onder met leien gedekte, dubbele schilddaken met zakgoot. De gevels kennen een zeer regelmatige geleding met hoge spaarvelden (nissen) die zich over de twee verdiepingen uitstrekken en onder de daklijst door korfbogen worden beëindigd; in elke nis is een vensteras opgenomen. Alle vensters zijn licht getoogd; getralied souterrainvenster. De voorgevel heeft een licht risalerende- en de achtergevel een vooruitspringende middenpartij van drie traveeën bekroond door een fronton; aan de voorgevel voorzien van een alliantiewapen van de bouwheer Adolphus R.A. van Gelder en Anna Marie Beatrix von der Recke. Voor de ingang een hoge gebogen bordestrap met natuurstenen treden en een ijzeren trapleuning in classicistische stijl; in het bakstenen middendeel een deur die toegang geeft tot het souterrain; op de bel-etage is een dubbele toegangs(paneel)deur met halfroond bovenlicht voorzien van spaakroeden en gevat in een Ionische pilasterordonnantie met een hoofdgestel.

In het INTERIEUR is ondermeer van belang de nagenoeg oorspronkelijke plattegrond met centrale hal en grote zaal op de middenas; rechts hiervan een 'luie' trap met beeldhouwde houten balusters, begin 18de eeuw. Van de vroeg-18de-eeuwse aankleding is ondermeer het volgende van belang: hal met vloer van Namense steen en twee penanttafels met bijbehorende spiegels in Lodewijk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

XIV-stijl; grote zaal met paneellambriseringen, stucplafond met koof, schouw met marmeren schoorsteenmantel en houten boezem waarin een spiegel en schilderstuk (portret Frederik Wilhelm I van Pruisen) is opgenomen en eveneens twee penanttafels met bijbehorende spiegels in Lodewijk XIV-stijl; klein vertrek met beschilderde zoldering met voorstelling Flora; in de jachtkamer een hoge zandstenen schoorsteenmantel uit de 17de eeuw. Kelder met kruisgewelven.

Waardering

Het HOOFDGEBOUW (Arcen) is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de laat-17de-eeuwse en vroeg-18de-eeuwse vormgeving in sobere baksteenarchitectuur;
- vanwege de gaaf bewaard gebleven ruimte-indeling en interieuronderdelen;
- vanwege de kenmerkende ligging binnen de historische structuur;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521468

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2006
Kadaster deel/nr	82824/35

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Arcen	Venlo	Limburg

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Arcen	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Arcen en Velden	A			875
Arcen en Velden	A			6002
Arcen en Velden	A			6003
Arcen en Velden	D			2190
Arcen en Velden	A			6241

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 2: HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de voormalige buitenplaats Arcen.

Van belang is met name de 17de-eeuwse structuur gevormd door drie vierkante eilanden die door een brede buitengracht in een rechthoekig plan zijn gevat met lanen buitenom. Het meest noordelijke eiland is het kasteeliland met centraal het omgrachte huis en op de hoeken (noordwest en zuidwest) de bijgebouwen; kastanjes op het voorplein, achter het huis enkele oude bomen.

Op het tweede eiland lag oorspronkelijk de moestuin met padenkruis (Tranchotkaart 1803-1820), met middenas en begeleidende taxussen (zie luchtfoto 1920) en de oude berceau van beuk langs de westzijde. Thans heeft het eiland een nieuwe (laat-20e-eeuwse) invulling. Het derde eiland was vermoedelijk als boomgaard in gebruik en had een centrale kom; het heeft thans een eigentijdse indeling/rondwandeling gekregen; in het midden een vijver.

Vanaf de thans nog aanwezige buitenlaan met bomen aan de oostzijde waren zichten naar buiten toe over een weide met solitairen (zie Topografische Militaire Kaart 1890); deze weiden zijn eind 20e eeuw heringericht.

De buitenlaan met dubbele bomenrij aan de westzijde is deels nog aanwezig; deze laan wordt halverwege doorsneden door een nieuwe doorgaande weg.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

De HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de voormalige buitenplaats Arcen is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de gaaf bewaarde 17de-eeuwse infrastructuur met uniek gevormd grachtenstelsel;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke samenhang met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

Monumentnummer*: 521469

Status rijksmonument
Inschrijving register* 18 december 2006
Kadaster deel/nr 82824/49

Woonplaats* Arcen
Gemeente* Venlo
Provincie* Limburg

Locatiennaam Arcen
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Arcen en Velden
Sectie* A
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 6241

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 3: TOEGANGSBRUG EN KADEMUREN BUITENGRACHT behorende tot de voormalige buitenplaats Arcen.

3A: Over de buitengracht ligt een 17de-eeuwse bakstenen brug met vijf bogen; muurankers; opgemetselde balustrade en keienbestrating. De brug sluit op het poortgebouw aan.

3B: Langs de buitengracht gemetselde kademuren.

Waardering

De TOEGANGSBRUG EN KADEMUREN BUITENGRACHT zijn van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- als karakteristiek markeringspunt van de entree van de buitenplaats;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Tuin, park en plantsoen
Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521470

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2006
Kadaster deel/nr	82824/88

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Arcen	Venlo	Limburg

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Arcen	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Arcen en Velden	A			6241

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 4: POORTGEBOUW behorende tot de voormalige buitenplaats Arcen.

De voorburch is toegankelijk middels een haakvormig poortgebouw uit 1653 (zie wapenstein met alliantiewapen van Marcellis van Gelder en Lützenrode) gesitueerd op de noordwesthoek van het kasteleiland. Schietgaten verwijzen naar de verdedigingsfunctie.

Het bakstenen gebouw heeft verdiepingloze vleugels met de toegang in een hoger opgetrokken poortpaviljoen met duivenzolder bekroond door een met leien gedekte lage achtkantige ingesnoerde (knobbel)spits. Aan de voorzijde een in natuurstenen rustica gevatte segmentboogvormige poortdoorgang, waarboven de reeds genoemde wapenstein en twee dichtgemetselde sleuven van het oude valbrugfront, net onder de daklijst een mergelband en in het midden tussen mergel- en daklijst een wijzerplaat. De zijde aan de binnenplaats heeft een gemetselde getoogde poortdoorgang, daarboven een mergelband, een wapenstein uit 1763 die vermoedelijk afkomstig is van de oranjerie (afbraak 1916) en een wijzerplaat. De beide zijvleugels aan de binnenplaats zijde worden geleed door getoogde dubbele inrijpoorten en licht getoogde vensters (gewijzigde gevelindeling); direct onder de daklijst enkele rechthoekige vensters. Inwendig gewijzigd.

Waardering

Het POORTGEBOUW is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de bouwmassa;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- als karakteristiek markeringspunt van de entree van de buitenplaats;
- als kenmerkend onderdeel van de bebouwing op het voorplein en als pendant van het koetshuis;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Bijgebouw

Monumentnummer*: 521472

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2006
Kadaster deel/nr	82824/96

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Arcen	Venlo	Limburg

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Arcen	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Arcen en Velden	A			6241

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 5: KOETSHUIS behorende tot de voormalige buitenplaats Arcen.

Tegenover het poortgebouw op de voorburcht staat een tweede haakvormig gebouw uit het eind van de 17de- begin 18de eeuw, gebouwd op oude mergelfunderingen. Het gebouw bestaat uit twee bouwlagen onder een met pannen gedekt schilddak. Tegen de kopse oostgevel van het koetshuis werd in 1763 een oranjerie opgetrokken die in 1916 is afgebrand en afgebroken, thans staat hier een eind 20e-eeuwse kas die is gebouwd op de nog aanwezige 18de-eeuwse kelder met gemetselde gewelven. De gevels aan de binnenplaats zijde worden geleed door getoogde deuropeningen en vensters; de middenas van de zevenassige westgevel is voorzien van een deur en twee boven elkaar geplaatste ronde vensters, links daarvan een dakkapel. De haaks daarop staande zuidgevel heeft links een Vlaamse gevel met een groot venster waarachter zich een atelier bevond (begin 20ste eeuw); uiterst links een vensteras met een beeldhouwde paneel deur, een ovaal venster met spaakroeden daarboven en een meerruits venster op de verdieping. De gevel aan de grachtzijde wordt geleed door zeven rondboognissen en op de verdieping drie ronde vensters.

Waardering

Het KOETSHUIS is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de bouwmassa en nagenoeg gaaf bewaarde gevelindeling;
- als karakteristiek onderdeel van de bebouwing op het voorplein en als pendant van het poortgebouw;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Koetshuis(L)

Monumentnummer*: 521474

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2006
Kadaster deel/nr	82824/102

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Arcen	Venlo	Limburg

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Arcen	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Arcen en Velden	A			6241

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 6: TOEGANGSBRUG EN KADEMUREN BINNENGRACHT behorende tot de voormalige buitenplaats Arcen.

6A: Over de binnengracht voor het huis ligt een 17de/18de-eeuwse bakstenen brug met drie bogen eindigend op een halfrond voorplein (nog in de gracht gelegen) met halfronde kademuren, gestut door later aangebracht steunberen.

6B: Langs de westzijde van het voorplein gemetselde, gebogen kademuren.

Waardering

De TOEGANGSBRUG EN KADEMUREN BINNENGRACHT zijn van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de doelmatige vormgeving;
- als functioneel onderdeel van de buitenplaats;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521475

Status rijksmonument
Inschrijving register* 18 december 2006
Kadaster deel/nr 82824/109

Woonplaats* Arcen
Gemeente* Venlo
Provincie* Limburg

Locatiennaam Arcen
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Arcen en Velden
Sectie* A
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 6241

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 7: BOOGBRUG behorende tot de voormalige buitenplaats Arcen.

Tussen het eerste en tweede eiland gelegen bakstenen boogbrug (17e/18e eeuw) met drie bogen; muurankers.

Waardering

De BOOGBRUG is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de doelmatige vormgeving;
- als functioneel onderdeel van de buitenplaats;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Tuin, park en plantsoen
Functie Brug(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521476

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 2006
Kadaster deel/nr	82824/126

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Arcen	Venlo	Limburg

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Arcen	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Arcen en Velden	A			875

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 8: TIENDSCHUUR behorende tot de voormalige buitenplaats Arcen.

Buiten de omgrachting staat een schuur met ankerjaartal 1713. De op rechthoekige grondslag opgetrokken bakstenen schuur is overkapt door een met gesmoorde pannen (oorspronkelijk leien) gedekt schilddak; blinde gevel aan de straatzijde; in beide kopse gevels een getoogde inrijdeur.

Waardering

De TIENDSCHUUR is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de doelmatige vormgeving;
- vanwege de opvallende situering bij de toegang tot de buitenplaats;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	Schuur(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 530018

Status rijksmonument
Inschrijving register* 18 december 2006
Kadaster deel/nr 82700/90

Woonplaats* Arcen
Gemeente* Venlo
Provincie* Limburg

Kadastrale gemeente* Arcen en Velden
Sectie* D
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 2190

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 9: TUINPAVILJOEN.

Gemetseld tuinpaviljoen, cirkelvormig, dat behoorde bij kasteel Arcen. Het paviljoen is gesitueerd ten noordwesten van het huidige parkeerterrein, aan het eind van een zichtas die in zuidelijke richting loopt naar de Lingsforterweg. De zichtas wordt gevormd door een laan met lage begroeiing en bomen, met aan weerszijden een greppel c.q. sloot, bedoeld voor afwatering.

Waardering

Het TUINPAVILJOEN is van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de buitenplaats.

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Tuin, park en plantsoen
Functie Tuinhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument